

LIBRIS | We know
books
MARK TWAIN

Print și cerșetor

Traducere de Liliana Radu

Prefață de Lucian Pricop

EDITURA CARTEX 2000

CUPRINS

<i>Povestea schimbului de roluri sociale (Lucian Pricop)</i>	7
Nașterea prințului și a cerșetorului.....	23
Copilăria lui Tom.....	24
Întâlnirea lui Tom cu prințul.....	29
Încep necazurile prințului.....	36
Tom înălțat în rang	40
Tom învață	47
Primul ospăț regal al lui Tom	54
Sigiliul	58
Parada pe Tamisa	61
Chinurile prințului	64
La Guildhall.....	72
Prințul și salvatorul său	76
Disparația prințului.....	86
„Regele a murit, trăiască regele“	90
Tom rege	101
Banchetul	111
Fu-Fu întâiul	113
Prințul și vagabonzii	123
Regele și țărani	129
Prințul și pustnicul.....	135
Hendon salvatorul.....	141
Victima trădării	145
Prințul în temniță	150
Evadarea.....	154

Hendon Hall	157
Renegat	164
În temniță	168
Sacrificiul	177
Spre Londra	180
Ascensiunea lui Tom.....	182
Procesiunea recunoașterii	184
Ziua încoronării	187
Regele Edward.....	198
Dreptate și răsplată	205

NAȘTEREA PRINȚULUI ȘI A CERȘETORULUI

În vechea cetate a Londrei, într-o zi de toamnă obișnuită, pe la jumătatea veacului al șaisprezecelea, veni pe lume un băiat în sărmăna familie Canty, care nu-i dorise defel nașterea.

În aceeași zi un alt copil englez se născu, într-o familie bogată, purtând numele Tudor, care îi dorise din toată inima venirea pe lume. Întreaga Anglie îl dorea de asemeni. Atât de mult îl așteptase, îl dorise și se rugase Atotputernicului toată țara pentru el, încât acum că se născuse, lumea parcă își pierduse mințile de bucurie. Oameni care abia dacă se văzuseră vreodată se îmbrățișau, se sărutau și vărsau lacrimi de bucurie. Cu toții sărbătoreau: oameni însemnați sau sărmani, bogați și săraci, petrecură și dănțuiră și cântară cu o voioșie de zile mari; și o ținură așa zile și nopți la rând. Ziua, Londra era o priveliște care îți bucura ochii, cu steagurile fluturând din fiecare balcon, de pe fiecare acoperiș, cu splendide parade străbătând străzile. Noaptea era de asemenea o desfătare să privești orașul, cu focuri mari de sărbătoare la fiecare răspântie, cu cetele de petrecăreți veselindu-se în jurul lor.

În toată Anglia nu se vorbea despre altceva decât despre noul-născut, Edward Tudor, Prinț de Wales, care – înfășat în mătăsuri și atlazuri – habar nu avea de toată această zarvă, de faptul că înalți lorzi și distinse doamne îl îngrijeau și îl vegheau și, de bună seamă, nu-i păsa.

Dar nimeni nu sufla o vorbă de celălalt copil, Tom Canty, înfășurat în bieteale lui zdrențe, nimeni afară de familia lui de oameni sărmani al căror trai tocmai îl tulburase cu venirea sa pe lume.

COPILĂRIA LUI TOM

Să sărim peste niște ani.

Londra număra o mie cinci sute de ani și era un oraș mareț – pentru acele vremuri. Avea o sută de mii de locuitori – unii cred că de două ori pe atât. Străzile erau foarte înguste, întortocheate și murdare, în special în partea unde locuia Tom Canty, nu departe de Podul Londrei. Casele erau din lemn, cu al doilea cat ieșind strâmb din cel dintâi, iar al treilea cocoșându-se deasupra celui de-al doilea. Cu cât erau mai înalte, cu atât creșteau în lățime, cu schelăria de grinzi încrucișate, construite din zidărie solidă, apoi tencuite.

Bârnelor erau vopsite în roșu, albastru ori negru, după gustul stăpânului casei, iar asta dădea caselor o înfățișare foarte pitorească. Ferestrele erau mici, cu ochiuri în formă de romb și se deschideau în afară, pe balamale, ca niște uși. Casa în care locuia tatăl lui Tom se afla la capătul unei mici fundături murdare, numită Curtea Gunoaielor, lângă Pudding Lane. Era mică, dărăpănată și prăpădită dar înțesată de o droaie de familii sărmene, bătute de soartă. Tribul lui Canty se înghesuia într-o odaie la catul al treilea. Mama și tatăl aveau un soi de pat fără saltea într-un ungher; dar Tom, bunică-sa și cele două surori ale sale, Bet și Nan, nu erau defel strâmtorați – aveau la îndemână podeaua toată și puteau să doarmă unde poșteau. Mai erau acolo rămășițele a vreo două pături și câteva grămăjoare de paie vechi și murdare, dar acestea nu puteau fi numite paturi, căci nu erau defel orânduie; erau înghesuite de-a valma într-un morman, dimineața, din care noaptea fiecare își lega ce socotea a-i fi de trebuință.

Bet și Nan aveau cincisprezece ani – erau gemene. Erau niște fete vesele dar nespălate, îmbrăcate în zdrențe și neștiutoare de nici unele. Mama lor era așijderea. Dar tatăl și bunica erau o pereche de diavoli în piele de om. Se îmbătau ori de câte ori se ivea prilejul, apoi se încăierau între ei sau cu oricine le ieșea în cale; înjurau și blestemau, fie beți, fie treji; John Canty era un tâlhar, iar mama sa o cerșetoare. Îi trimiteau pe copii la cerșit, dar nu izbutiseră să-i facă să fure. Printre nefericiții care locuiau aici se afla și un bătrân preot bun la suflet pe care Regele îl alungase din căminul său doar cu o pensie de câțiva gologani. Acesta obișnuia să ia copiii deoparte și să-i povățuiască în taină de bine. Părintele Andrew îl învătă pe Tom și din puțină latină pe care o știa; îl învătă să citească și să scrie; și ar fi făcut același lucru și pentru fete, dar acestea se temeau de batjocurile prietenelor lor, care n-ar fi putut îndura să le vadă căpătând asemenea ciudate prinderi.

Întreaga Curte a Gunoaielor nu era decât un alt cuib la fel de ticălos ca și bordeiul familiei Canty. Beția, cearta și bătăile erau lucruri obișnuite acolo noapte de noapte. Capetele sparte erau ceva la fel de firești ca și foamea acolo. Cu toate acestea, micuțul Tom nu era nefericit. Ducea o viață grea, dar fără să bage de seamă asta. La fel trăiau toți băieții din Curtea Gunoaielor, așa că bănuia că așa trebuie să fie și altfel nu se poate. Când venea noaptea acasă cu mâna goală știa că mai întâi taică-său o să-l blesteme și o să-l snopească în bătaie și că apoi bunică-sa cea cumplită o s-o ia de la capăt și încă și mai rău; știa și că peste noapte mama sa, flămândă și ea, o să se furișeze până la el cu vreo firimitură sau vreo coajă pe care izbutise să o pună deoparte pentru el, răbdând ea însăși de foame, chiar dacă adesea bărbatul ei o prindea făptuind această trădare și o bătea crunt.

Nu, viața lui Tom părea destul de fericită, mai cu seamă vara. Nu cerșea decât atât cât să-și salveze pielea, căci legile împotriva cerșetoriei erau aspre, iar pedepsele grele; așa că își petrecea o bună parte din timp ascultând încântătoare povești și legende ale părintelui Andrew despre uriași și zâne, pitici și duhuri și castele fermecate și nemaipomeniți împărați și prințese. Avea capul plin de aceste minunate istorisiri și în multe nopți, în timp ce zăcea în

întineric în culcușul său sărăcăcios și respingător de paie, sleit de oboseală, flămând și plin de vânătași dureroase, dădea drumul închipuirii și curând uita durerea și suferința, visând că ducea o viață încântătoare de prinț răsfățat, într-un palat regal. Cu timpul ajunse să nutrească o dorință care nu-i dădea pace nici zi, nici noapte: aceea de a vedea un prinț adevărat cu ochii săi. Vorbi despre asta într-o zi cu câțiva dintre tovarășii săi de la Curtea Gunoaielor, dar ei își bătură joc de el și râseră atât de nemilos și disprețuitor, încât se mulțumii să-și păstreze pentru sine visul acesta.

Citea adesea vechile cărți ale preotului și îl ruga să-i explice și să-i spună mai multe. Încetul cu încetul visurile și lecturile sale îl schimbă. Oamenii din visurile sale erau atât de minunați, încât ajunse să fie nemulțumit de hainele sale ferfenițite și de mizeria în care trăia și să-și dorească să fie curat și mai bine îmbrăcat. Continuă să se joace în noroi totuși, și cu plăcere încă, dar în loc să se bălăcească în Tamisa doar ca să se amuze, el începu să descopere ceva nou în asta, căci așa putea să-și permită să se spele și să se curețe.

Tom era întotdeauna în stare să descopere ceva nou ce se întâmpla prin Maypole, în Cheapside și prin târguri; și din când în când el și tot restul Londrei aveau șansa de a vedea o paradă militară, când vreun nefericit personaj faimos era purtat prizonier spre Turn, pe apă sau pe uscat. Într-o zi de vară o văzu pe biata Anne Askew și alți trei oameni arși pe rugul din Smithfield și auzi un fost episcop rostind o predică nu prea interesantă pentru el. Totuși viața lui Tom era diversă și suficient de plăcută în general.

În cele din urmă lecturile și visările lui Tom despre viața princiară avură un efect atât de puternic asupra sa, încât începu să se comporte ca un prinț fără să-și dea seama. Vorba și purtările sale deveniră ciudat de ceremonioase și pline de curtenie, spre marea admirație și amuzamentul celor apropiați. Dar autoritatea lui Tom asupra acestor tineri începu să crească, acum, pe zi ce trecea; și cu vremea ajunse să fie privit cu respect, cu un fel de teamă plină de mirare, ca o ființă superioară. Părea să știe atât de multe! Și știa să facă și să spună lucruri atât de minunate! Mai mult, era atât de înțelept! Remarcile lui Tom și izbânzile lui au ajuns de la băieți la urechile părinților lor; iar aceștia, de asemeni,

începură să vorbească despre Tom Canty și să-l considere o ființă deosebit de dăruită, extraordinară. Oameni în toată firea veneau la Tom să-i ajute să-și rezolve cele mai complicate probleme și erau adesea uimiți de inteligența și înțelepciunea hotărârilor sale. De fapt Tom devenise un fel de erou pentru toți cei care îl cunoșteau, în afara familiei sale – doar aceștia nu vedeau nimic deosebit la el.

În secret, după o vreme, Tom își înjgheabă o curte regală! El era prințul; tovarășii săi cei mai buni erau gardieni, șambelani, ofițeri, lorzi și doamne de onoare și familia regală. În fiecare zi așa-zisul prinț era primit cu ceremonii elaborate împrumutate de Tom din lecturile sale romantioase; în fiecare zi marile probleme ale regatului de jucărie erau dezbătute de consiliul regal și în fiecare zi „Înălțimea Sa“ trâmbița decrete pentru armatele, flotele și viceregii săi imaginari.

După care, pleca mai departe în zdrențele sale și cerșea câțiva bănuți, își mânca amara coajă de pâine, își încasa porția obișnuită de scatoalce și înjurături și apoi se întindea pe mâna sa de paie reluându-și deșarta măreție în visările sale.

Și totuși dorința sa de a vedea măcar o dată un prinț adevărat în carne și oase se înfiripa în sufletul său pe zi ce trecea, până când, în cele din urmă crescua mai puternică decât oricare alta și deveni marea patimă a vieții sale.

Într-o zi de ianuarie, umblând ca de obicei la cerșit, hoinărea fără nădejde în sus și în jos pe lângă Mincing Lane și Little East Cheap, ceas după ceas, desculț și înghețat, privind la vitrinele birturilor și tânjind după îmbietoarele plăcinte cu carne de porc și alte invenții ucigătoare rânduie acolo – el le socotea delicatese bune pentru îngeri; adică, judecând după miros, ar fi fost – fiindcă n-a avut niciodată norocul să aibă una și s-o mănânce. Era o burniță rece; atmosfera era sumbră și apăsătoare; era o zi posomorâtă. Noaptea Tom ajunsese acasă atât de ud, ostentiv și flămând încât tatăl și bunica sa nu putură să nu observe starea lui deznădăjduită și să nu fie mișcați – în felul lor; motiv pentru care îi dădură pe loc o scatoalcă scurtă și îl trimiseră la culcare. Multă vreme durerea, foamea, înjurăturile și bătaile din clădire îl ținură treaz; dar în cele din urmă gândurile sale își luară zborul către alte tărâmurii, îndepărtate, romantice, iar el căzu pradă somnului,

înconjurat de alte vlăstare princiare, care trăiau în vaste palate, cu slujitori făcându-le temenele sau zburând să le îndeplinească poruncile. Și apoi, ca de obicei, visa că *el însuși* era un tânăr prinț.

Întreaga noapte aura măririi sale străluci în juru-i; pășea printre șiruri de înalți lorzi și alese doamne, într-o văpaie de lumină, trăgând în piept miresme, sorbind băuturi, ascultând o muzică încântătoare și răspunzând plecăciunilor pline de reverență ale mulțimii sclipitoare, care se dădea în lături pentru a-i face loc, ici cu un zâmbet, colo cu o ușoară aplecare din cap.

Iar când se trezi dimineața și privi sărăcia lucie care îl înconjura și nenorocirea sa, visul său avu urmarea obișnuită – tot ce-l înconjura părea de o mie de ori mai cumplit. Atunci îl doborî amarul, inima i se frânse și lacrimile îl copleșiră.

ÎNTÂLNIREA LUI TOM CU PRINȚUL

Tom se trezi lihnit și porni să bată ulițele mânat de foame, dar cu gândurile stăpânite încă de splendorile umbrelor din visele sale din noaptea trecută. Rătăci de colo-colo prin oraș, abia văzând pe unde calcă sau ce se întâmplă în jurul lui. Oamenii îl îmbrânceau, iar unii îi strigară vorbe aspre, dar nimic nu-l atingea pe visător. În cele din urmă se trezi la Temple Bar, locul cel mai îndepărtat de casă unde ajunsese vreodată în direcția aceea. Se opri și cumpăni un moment, apoi se reîntoarse în închipuirile sale și trecu dincolo de zidurile Londrei.

Strand nu mai era un drum de țară și se considera a fi o stradă, datorită unei ciudate arhitecturi; căci, deși de o parte a străzii se găsea un șir frumușel de case, de cealaltă parte se aflau doar câteva clădiri masive răzlețite, palate ale unor nobili bogați, cu terenuri întinse și arătoase către râu – terenuri strâns înghesuite acum între sinistre întinderi acoperite cu construcții de cărămidă și piatră.

Tom găsi curând Charing Village și se așeză să-și tragă sufletul lângă frumoasa cruce înălțată acolo de un rege însingurat din timpuri trecute, apoi rătăci pe un drum plăcut și liniștit, trecând pe lângă palatul impozant al cardinalului, îndreptându-se către unul mult mai impresionant și maiestuos – Westminster. Tom se holbă într-un extaz de fericire și admirație la imensa construcție cu aripile întinse, la bastioanele și turnulețele amenințătoare, la imensul portal de piatră cu zăbrelele aurite și magnifica înșiruire de lei colosali de granit și la celelalte semne și simboluri ale Casei Regale engleze. Se putea oare ca dorința fierbinte a sufletului său

să fie în sfârșit împlinită? Da, aici, într-adevăr era palatul unui rege. Nu era cu puțință să spere că va zări acum un prinț – un prinț în carne și oase, dacă Cerul ar îngădui-o?

De fiecare parte a porții aurite străjuia o statuie vie – adică un oștean înarmat, falnic și nemișcat, îmbrăcat din cap până-n picioare într-o armură strălucitoare de oțel. La o distanță respectuoasă nenumărați oameni veniți de la țară, precum și orășeni, așteptau să zărească un cât de mic semn dincolo de poarta regală. Strălucitoare calești cu o strălucitoare lume înăuntru, cu servitori strălucitori pe lângă ele, soseau și plecau prin alte câteva nobile porți care se deschideau spre curtea regală.

Bietul, micuțul Tom, în zdrențele sale, se apropie și înaintă încet și timid pe lângă santinele, cu inima bătând să-i spargă pieptul și cu speranța crescândă când, pe neașteptate, zări printre zăbrelele aurite un spectacol care aproape îl făcu să țipe de bucurie. Înăuntru se afla un băiat plăcut la vedere, cu tenul bronzat și întunecat de dârze sporturi și mișcare în aer liber, ale cărui veșminte erau toate numai din minunate mătăsuri și satinuri, strălucind de bijuterii; la șold purta o mică sabie și un pumnal acoperite cu pietre prețioase; cizme delicate de piele până la genunchi, cu tocuri roșii, iar pe cap o pălărie de un roșu aprins și vesel, cu pene prinse cu o impresionantă și strălucitoare piatră prețioasă. Câțiva gentilomi minunați se aflau în apropiere – slujitorii săi, desigur. O! Era un prinț – un prinț, un prinț viu, un prinț adevărat – fără urmă de îndoială; rugăciunea inimii micuțului cerșetor fusese ascultată în sfârșit.

Respirația lui Tom deveni scurtă și agitată de emoție, iar ochii săi se măriră de uimire și încântare. În mintea sa se născu o singură dorință: de a se apropia de prinț ca să-l poată privi, să-l devoreze cu privirea. Înainte de a-și da seama ce face, obrazul său se lipi de stâlpii porții. În clipa următoare unul dintre soldați îl smuci cu brutalitate și-l trimise învărtindu-se în gloata de gură-cască.

– Vezi cum te porți, cerșetorule! îi strigă soldatul.

Mulțimea îl batjocori și râse; dar tânărul prinț se repezi spre poartă, cu obrajii învăpăiați și ochii trimițând fulgere de indignare, și strigă:

– Cum îndrăznești să te porți așa cu bietul băiat? Cum îndrăznești să te porți astfel cu cel mai umil supus al tatălui meu, regele? Deschideți porțile și lăsați-l să intre!“

Trebuia să vedeți cum și-a aruncat în sus pălăriile cu entuziasm mulțimea schimbătoare. Trebuia să-i auziți aclamând și strigând:

– Trăiască Prințul de Wales!

Soldații prezentară armele cu halebardele lor, deschiseră porțile și prezentară armele din nou, în timp ce micul Prinț al Sărăciei trecu, în zdrențele sale, fluturând, pentru a fi luat de mână de Prințul Belșugului Nesfârșit.

Edward Tudor spuse:

– Arăți obosit și flămând; s-au purtat urât cu tine. Urmează-mă.

Jumătate de duzină de slugi săriră ca să... nu știu ce să facă; să se amestece, fără îndoială. Dar fură măturați cu un gest regal și rămaseră nemișcați pe locurile lor, ca celelalte statui dimprejur. Edward îl duse pe Tom într-un bogat apartament al palatului pe care îl numea iatacul său. La comanda sa fu adus un prânz cum Tom nu mai văzuse vreodată, decât poate în cărți. Prințul, cu o delicatețe și o bună purtare princiară, îndepărtă servitorii, astfel încât umilul său oaspete să nu fie stânjenit de prezența lor iscoditoare; apoi se așeză alături și-i puse câteva întrebări în timp ce acesta mânca.

– Cum te cheamă, băiete?

– Tom Canty, dacă nu vă este cu supărare, Înălțimea Voastră.

– Este un nume ciudat. Unde locuiești?

– În oraș, vă rog, Alteța Voastră. În Curtea Gunoaielor, lângă Pudding Lane.

– Curtea Gunoaielor! Pe cuvântul meu, alt nume ciudat! Părinții tăi trăiesc?

– Da, Înălțimea Voastră, și am și o maică-mare, dar vitregă inimii mele, să mă ierte Dumnezeu dacă greșesc – și două surori gemene, Nan și Bet.

– Înțeleg că bunica ta nu este prea blândă cu tine.

– Și nici cu nimeni altcineva, dacă-mi îngăduiți, Înălțimea Voastră. Are o inimă rea și doar rău a urzit toată viața ei.

– Se poartă rău cu tine?

– Sunt zile când își îmblânzește mâna, fiindcă doarme sau este prea beată; dar când i se limpezește la loc judecata, o ia din urmă cu bătaii și mai strașnice.

O privire aprigă se ivi în ochii micului prinț și strigă:

– Ce? Bătăi?

– O, da, nu vă fie cu supărare, Înălțimea Voastră.

– Bătăi! Iar tu ești atât de mic și firav. Ascultă: înainte de căderea nopții în Turn va ajunge, tatăl meu Regele...

– Adevăr grăiesc, uită, Înălțimea Voastră, rangul ei de rând. Turnul este doar pentru cei sus-puși.

– Așa este. Nu m-am gândit la asta. Am să mă gândesc la pedeapsa ce i se cuvine. Tatăl tău este blând cu tine?

– Nu mai mult decât mam'mare Canty, Înălțimea Voastră.

– Tații sunt la fel, se pare. Nici al meu nu este prea blând. Are o mână grea, dar pe mine mă cruță; nu mă cruță însă întotdeauna cu vorba, adevărat. Dar mama ta, cum se poartă cu tine?

– E bună, Înălțimea Voastră, și nu mă supără nici cu vorba, nici cu fapta. Iar Bet și Nan îi seamănă într-asta.

– Câți ani au ele?

– Cincisprezece, cu voia Înălțimii Voastre.

– Lady Elizabeth, sora mea, are paisprezece ani, iar Lady Jane Grey, vară-mea, este de aceeași vârstă cu mine, și pe lângă asta plăcută și blândă; dar sora mea, Lady Mary, cu felul ei de-a fi posomorâtă și... uite: surorile tale le interzic servitorilor să zâmbească, ca nu cumva păcatele să le piardă sufletele?

– Ele? Oh, Înălțimea Voastră crede că *ele* au servitori?

Micul prinț îl privi o clipă gânditor și grav pe puiul de cerșetor, după care spuse:

– Și, mă rog, de ce nu? Cine le ajută să-și dezbrace veșmintele noaptea? Cine le îmbracă atunci când se trezesc?

– Nimeni, Înălțimea Voastră. Să-și dea jos rochia și să doarmă dezbrăcate – ca animalele?

– Rochia! De ce, au doar una?

– Oh, Măria Ta, ce să facă cu mai multe? Căci într-adevăr, nu au două trupuri fiecare.

– Ce idee stranie și minunată! Iartă-mă, n-am vrut să râd. Dar buna ta Nan și draga ta Bet vor avea îmbrăcămintă și servitori, și

încă prea curând: vistiernicul meu se va îngriji de asta. Nu, nu îmi mulțumi; asta nu e nimic. Vorbești bine; vorbești curgător și plăcut. Ai învățat carte?

– Nu știu dacă da sau nu, Înălțimea Voastră. Bunul preot, căruia-i spunem Părintele Andrew, m-a învățat, cu bunătatea lui, din cărțile sale.

– Cunoști latina?

– Prea puțin, Înălțimea Voastră, mi-e teamă.

– Învăț-o, băiete: e grea doar la început. Limba elinească este mai grea, dar nici acestea, nici orice altă limbă nu este grea pentru Lady Elizabeth și vară-mea. Ar trebui să le auzi pe domnișoarele acestea vorbind. Dar spune-mi mai bine despre Curtea Gunoaielor de unde spui că vii. Duci o viață plăcută acolo?

– Într-adevăr, da, cu voia Înălțimii Voastre, în afară de cazul când ți-e foame. Vin păpușari și maimuțe – niște făpturi atât de amuzante și atât de minunat îmbrăcate! – și comedii în care cei ce joacă țipă și se luptă până cad la pământ și asta e fain să vezi și nu costă decât un ban – deși este tare greu să capeți bănuțul ăla, Înălțimea Ta.

– Mai spune-mi!

– Noi, băieții mai mari, de la Curtea Gunoaielor, ne luptăm cu bătele.

Ochii tânărului prinț scânteiară. Spuse:

– Ei, da, asta nu mi-ar plăcea nici mie. Mai spune-mi.

– Ne întrecem în curse, să vedem care din noi e mai sprinten.

– Și asta mi-ar plăcea. Spune mai departe.

– Vara, sire, ne bălăcim și înotăm prin canale și în râu și ne afundăm unul pe altul în apă, ne împrăscăm, sărim în apă și țipăm și ne dăm de-a berbeleacul.

– Ar merita regatul tatălui meu să mă pot bucura de toate acestea măcar o dată! Rogu-te, zi mai departe.

– Dansăm și cântăm în jurul Pomului de mai, în Cheapside; ne jucăm în nisip și ne acoperim unii pe alții până în gât; și uneori facem turte de noroi – tii, ce grozav e noroiul, nimic nu-i ca noroiul pe lume! – ne scăldăm în noroi ca porcii, să mă ierte Înălțimea-Ta.

– O, te rog, încetează, este minunat! Dacă-ș putea să mă îmbrac în veșminte ca ale tale și să merg desculț și să mă desfât în noroi o dată, măcar o dată, fără să mă mustre cineva, fără să mă oprească, gândesc că aș putea să uit de coroană!

– Iar eu de-aș putea să port o dată veșminte precum Măria-Ta, iubite prinț, măcar o dată.

– Ooo, te-ai învoi? Atunci așa să facem. Leapădă-ți zdrențele și-mbracă minunățiile astea, flăcăule! Chiar dacă scurtă ne va fi fericirea, nu ne vom bucura mai puțin de ea. Ne vom întoarce apoi la locurile noastre înainte să se întâmple ceva neplăcut.

Câteva minute mai târziu, micul Prinț de Wales era împodobit cu zdrențele fâlfâitoare ale lui Tom, iar micul Prinț al Sărăciei era împopoțonat cu penajul fâlos al hainelor regale. Cei doi se așezară apoi unul alături de celălalt în fața unei oglinzi mari și, ce să vezi, o minune: parcă nu schimbaseră nimic! Se holbară unul la altul, apoi în oglindă, apoi unul la altul din nou. În cele din urmă micul prinț încurcat spuse:

– Ce înțelegi tu din asta?

– O, Înălțimea Ta, nu-mi cere să răspund. Nu se cade cineva ca mine să rostească astfel de lucruri.

– Atunci am s-o spun eu. Ești aidoma la păr, ochi, glas și purtare; ai aceeași formă și statură, aceeași înfățișare, aceleași trăsături ca și mine. De-am sta despuiați, nimeni n-ar putea spune care ești tu și care este Prințul de Wales. Și acum, că sunt îmbrăcat în straiile tale, îmi pare că pot să înțeleg mai bine ce ai simțit când ostașul acela, o brută... Dar stai, ai parcă o vânătaie pe mână?

– Da, dar e o nimica toată, iar Înălțimea Ta știe că bietul oștean...

– Tăcere! A fost o faptă rușinoasă și crudă! strigă micul prinț, lovind podeaua cu piciorul desculț. Dacă ar ști Regele...! Un pas să nu faci până când mă întorc! Așa mi-e porunca!

Într-o clipită înșfăcă și ascunse un obiect de însemnătate națională care zăcea pe una dintre mese și ieși val-vârtej pe ușă, gonind prin curtea palatului în zdrențele sale fluturânde, cu fața aprinsă și ochii arzând. De îndată ce ajunsese la poarta cea mare smuci zăbrelele și încercă să le scuture strigând:

– Deschideți! Trageți zăvoarele porților!

Soldatul care îl bruscase pe Tom se supuse numaidecât, și în timp ce prințul țâșni pe sub portal, aproape gătit de mânia sa regală, soldatul îi trase o lovitură zdravănă peste ureche, care îl trimise de-a dura în mijlocul drumului, strigându-i:

– Ține, pui de cerșetor, pentru ocară ce m-ai făcut să capăt de la prinț!

Mulțimea izbucni în râs. Prințul se ridică din noroi și se repezi sălbatic spre santinelă strigând:

– Sunt Prințul de Wales, iar fâptura mea este sacră! Vei atârna în ștreang pentru că ai cutezat să ridici mâna asupra mea!

Soldatul ridică halebarda pentru onor și spuse batjocoritor:

– Să trăiți, Sfântă Înălțimea Voastră! Apoi mânios: Ia-ți tălpășița, hahaleră!

Gloata râse cu răutate și se strânse în jurul bietului prinț. Îl înghiontîră o bucată de drum, huiduindu-l, strigând:

– Faceți loc să treacă Înălțimea Sa Regală! Faceți loc pentru Prințul de Wales!